

Tema 10. La passió i la mort a la creu

Jesús va morir pels nostres pecats (cf. Rm 4, 25), per alliberar-nos-en i rescatar-nos per a la vida divina.

01/01/2011

1. El sentit general de la creu de Crist

1.1. Algunes premisses

El misteri de la creu s'enquadra en el marc general del projecte de Déu i de la vinguda de Jesús al món. La

finalitat sobrenatural —que consisteix en la unió amb Déu— dóna sentit a la creació. No obstant això, el pecat va alterar pregonament l'ordre de la creació; l'home va deixar de veure el món com una obra plena de bondat i el va convertir en una realitat equívoca. Va posar l'esperança en les criatures i va prendre com a meta falsos fins terrenals.

La finalitat de la vinguda de Jesucrist a la terra és reimplantar el projecte de Déu en el món i destinar-lo eficaçment a la unió amb ell. Per a això, Jesús, veritable cap del gènere humà[1], va assumir tota la realitat humana degradada pel pecat, la va fer seva i la va oferir filialment al Pare. D'aquesta manera Jesús va restituir el sentit autèntic de cada relació i situació humana, vinculades a Déu Pare.

Aquest sentit o fi de la vinguda de Jesús es realitza en la seva vida sencera, en cadascun dels seus misteris, en els quals Jesús glorifica plenament el Pare. Cada esdeveniment i cada etapa de la vida de Crist té una específica finalitat relacionada amb aquest objectiu salvador[2].

1.2. Aplicació al misteri de la creu

La finalitat pròpia del misteri de la creu és llevar el pecat del món (cf. *Jn* 1,29), cosa completament necessària perquè es pugui realitzar la unió filial amb Déu. Aquesta unió és, com hem dit, l'objectiu últim del pla de Déu (cf. *Rm* 8,28-30).

Jesús lleva el pecat del món carregant-lo sobre les seves espatlles i anul·lant-lo en la justícia del seu cor sant[3]. En això consisteix essencialment el misteri de la creu:

a) Va carregar amb els nostres pecats. Ho indica, en primer lloc, la història de la passió i la mort de Crist relatada en els Evangelis. Aquests fets, que són la història del Fill de Déu encarnat i no d'un home qualsevol més o menys sant, tenen un valor i una eficàcia universals, afecten tota la raça humana. Mostren que el Pare va lliurar Jesús a les mans dels pecadors (cf. *Mt* 26,45) i que Jesús mateix va permetre voluntàriament que la maldat dels pecadors determinés en tot la seva sort. Com ho diu Isaïes en presentar la figura impressionant de Jesús[4]: «Maltractat, ell s'humiliava i no obria la boca, com un anyell conduït a l'escorxador, com una ovella muda davant els esquiladors» (*Is* 53,7).

Anyell sense taca, va acceptar lliurement els patiments físics i morals imposats per la injustícia dels pecadors, en la qual va assumir tots els pecats dels homes, totes les

ofenses a Déu. Cada greuge humà és, d'alguna manera, causa de la mort de Crist. Diem, en aquest sentit, que Jesús «va carregar» amb els nostres pecats en el Gòlgota (cf. *1Pe* 2,24).

b) Va eliminar el pecat entregant-se. Però Crist no es va limitar a suportar els nostres pecats, sinó que també els «va destruir», els va eliminar. Perquè va assumir els patiments en la justícia filial, en la unió obedient i amorosa amb el seu Pare Déu i en la justícia innocent de qui estima el pecador, encara que no s'ho mereixi: de qui cerca perdonar les ofenses per amor (cf. *Lc* 22,42; 23,34). Va oferir al Pare els seus patiments i la seva mort en favor nostre, perquè fóssim perdonats: «És gràcies a les seves nafres que som curats» (*Is* 53,5).

Fruit de la creu és, per tant, l'eliminació del pecat. D'aquest fruit se n'apropia l'home a través dels sagraments (sobretot la confessió

sacramental) i se n'apropriarà definitivament després d'aquesta vida, si ha sigut fidel a Déu. De la creu procedeix la possibilitat per a tots els homes de viure allunyats del pecat i d'integrar els patiments i la mort en el propi camí cap a la santedat.

Déu va voler salvar el món pel camí de la creu; però no perquè estimi el dolor o el patiment, ja que Déu només estima el bé i fer el bé. No va voler la creu amb una voluntat incondicionada, com vol, per exemple, que existeixin les criatures; sinó que l'ha volguda *praeviso peccato*, sobre el pressupost del pecat. Hi ha creu perquè existeix el pecat. Però també perquè existeix l'amor. La creu és fruit de l'amor de Déu davant el pecat dels homes.

Déu va voler enviar el seu Fill al món perquè realitzés la salvació dels homes amb el sacrifici de la seva

pròpia vida i aquest fet mostra molts aspectes de Déu mateix.

Concretament la creu revela la misericòrdia i justícia de Déu:

a) La misericòrdia de Déu. La Sagrada Escriptura refereix ben sovint que el Pare va lliurar el seu Fill a les mans dels pecadors (cf. *Mt* 26,54), que no va plànyer el seu propi Fill. En Jesucrist —Verb encarnat— és sempre present el Pare que l'envia, gràcies a la unitat de les persones divines en la Trinitat. Per aquest motiu, en la decisió lliure de Jesús d'entregar la vida per nosaltres, hi ha l'entrega que el Pare ens fa del seu Fill estimat quan el deixa en mans dels pecadors. Aquest lliurament manifesta més que cap altre gest de la història de la salvació l'amor del Pare als homes i la seva misericòrdia.

b) La creu revela també la justícia de Déu. No consisteix tant a fer pagar

l'home pel pecat, sinó més aviat a retornar l'home al camí de la veritat i del bé i restaurar-li els béns que el pecat va destruir. La fidelitat, l'obediència i l'amor de Crist al seu Pare Déu; la generositat, la caritat i el perdó de Jesús als seus germans els homes; la seva veracitat, justícia i innocència, mantingudes i afirmades a l'hora de la seva passió i mort, compleixen aquesta funció: buiden el pecat de la força condemnatòria i obren els nostres cors a la santedat i a la justícia, perquè Crist es lliura per nosaltres. Déu ens allibera dels nostres pecats per la via de la justícia, per la justícia de Crist.

Podem comportar-nos sempre com a fills de Déu en qualsevol situació que visquem, com a fruit del sacrifici de Crist i per la presència de la seva força salvadora.

Jesús va conèixer des del principi, i de manera adequada al progrés de la

seva missió i de la seva consciència humana, que el rumb de la seva vida el conduïa a la creu. I ho va acceptar plenament: va venir a complir la voluntat del Pare fins als últims detalls (cf. *Jn* 19,28-30) i aquest compliment el va portar a «donar la vida en rescat per una multitud» (*Mc* 10,45).

En realitzar la tasca que el Pare li havia encomanat, va trobar l'oposició de les autoritats religioses d'Israel, que consideraven Jesús un impostor. De manera que «alguns caps d'Israel van acusar Jesús d'actuar contra la Llei, contra el temple de Jerusalem, i en particular contra la fe en el Déu únic, ja que Ell es proclamava Fill de Déu. Per això el van lliurar a Pilat, perquè el condemnés a mort» (*Compendi* 113).

Els qui van condemnar Jesús van pecar en rebutjar la veritat que és Crist. En realitat, tot pecat és un

rebuig de Jesús i de la veritat que ell ens va portar de part de Déu. En aquest sentit, tot pecat és present en la passió de Jesús. «La passió i la mort de Jesús no poden imputar-se indistintament ni a tots els jueus que aleshores vivien, ni als altres jueus que hi ha hagut en el temps i en l'espai. Cada pecador, és a dir, cada home és realment causa i instrument dels sofriments del Redemptor, i més greument culpables són aquells que més sovint recauen en el pecat i es delecten en els vicis, sobretot si són cristians» (*Compendi* 117).

2. El sacrifici del Calvari

Jesús va morir pels nostres pecats (cf. *Rm* 4,25), per alliberar-nos-en i rescatar-nos de l'esclavitud que el pecat introdueix en la vida humana. La Sagrada Escriptura diu que la passió i la mort de Crist són diverses realitats: (a) sacrifici d'aliança, (b) sacrifici d'expiació, (c) sacrifici de

propiciació i de reparació pels pecats, (d) acte de redempció i alliberament dels homes.

a) Jesús, oferint la vida a Déu a la creu, va instituir la nova aliança, és a dir, la nova forma d'unió de Déu amb els homes que havia estat profetitzada per Isaïes (cf. *Is* 42,6), Jeremies (cf. *Jr* 31,31-33) i Ezequiel (cf. *Ez* 37,26). El nou pacte és l'aliança segellada en el cos de Crist entregat i en la seva sang vessada per nosaltres (cf. *Mt* 26,27-28).

b) El sacrifici de Crist a la creu té un valor d'expiació, és a dir, de neteja i purificació del pecat (cf. *Rm* 3,25; *He* 1,3; *1Jn* 2,2; 4,10).

c) La creu és sacrifici de propiciació i de reparació pel pecat (cf. *Rm* 3,25; *He* 1,3; *1Jn* 2,2; 4,10). Crist va manifestar al Pare l'amor i l'obediència que els homes li havíem negat amb els nostres pecats. El seu lliurament va fer justícia i va satisfer

l'amor patern de Déu que havíem rebutjat des de l'origen de la història.

d) La creu de Crist és l'acte de redempció i d'alliberament de l'home. Jesús va pagar la nostra llibertat amb el preu de la sang, és a dir, dels seus patiments i la seva mort (cf. 1Pe 1,18-19). Amb el seu lliurament va merèixer la nostra salvació per incorporar-nos al regne del cel: «Ens salvà de la potestat de les tenebres i ens transportà al Regne del seu Fill estimat, en qui tenim la redempció, la remissió dels pecats» (Col 1,13-14).

El principal efecte de la creu és eliminar el pecat i tot el que s'oposa a la unió de l'home amb Déu.

La creu, a més de llevar els pecats, ens allibera també del diable, que dirigeix ocultament la trama del pecat i de la mort eterna. El diable no pot res contra qui està unit a Crist (cf. Rm 8,31-39). La mort deixa de ser

separació eterna de Déu i queda només com a porta d'accés al destí últim (cf. 1Co 15,55-56).

Remoguts tots aquests obstacles, la creu obre a la humanitat la via de la salvació, la possibilitat universal de la gràcia.

Juntament amb la resurrecció i la gloriosa exaltació de Crist, la creu és causa de la justificació de l'home, és a dir, no sols de l'eliminació del pecat i dels altres obstacles, sinó també de la infusió de la vida nova (la gràcia de Crist que santifica l'ànima). Cada sagrament és una manera diversa de participar en la pasqua de Crist i d'apropriar-se de la salvació que en prové. Concretament, el baptisme ens allibera de la mort introduïda pel pecat original i ens permet viure la vida nova del ressuscitat.

Jesús és la causa única i universal de la salvació humana: l'únic mitjancer entre Déu i els homes. Totes les

gràcies de la salvació que els homes rebem prové de la seva vida i, en particular, del seu misteri pasqual.

3. Coredimir amb Crist

Com acabem de dir, la redempció que Crist ha guanyat a la creu és universal, s'estén a tot el gènere humà. Però cal que arribi a aplicar-se a cadascú el fruit i els mèrits de la passió i la mort de Crist, principalment per mitjà de la fe i els sagraments.

El nostre Senyor Jesucrist és l'únic mitjancer entre Déu i els homes (cf. *1Tm* 2,5). Però Déu Pare ha volgut que fóssim no sols redimits, sinó també coredemptors (cf. *Catecisme* 618). Ens crida a prendre la seva creu i a seguir-lo (cf. *Mt* 16,24), perquè Crist «va patir per vosaltres i us deixà exemple a fi que seguíssiu les seves petjades» (*1Pe* 2,21).

Sant Pau escriu el següent:

a) «Estic crucificat amb el Crist; visc, però no sóc jo qui visc, sinó que el Crist viu en mi» (*Ga 2,19-20*): per aconseguir la identificació amb Crist cal abraçar la creu.

b) Completo «en la meva carn allò que manca a les sofrances del Crist pel bé del seu cos, que és l'Església» (*Col 1,24*): podem ser coredeptors amb Crist.

Déu no ha volgut alliberar-nos de totes les penalitats d'aquesta vida, perquè acceptant-les ens identifiquem amb Crist, mereixem la vida eterna i cooperem en la tasca de portar als altres els fruits de la redempció. La malaltia i el dolor, oferts a Déu en unió amb Crist, aconseguixen un gran valor redemptor, com també la mortificació corporal practicada amb el mateix esperit amb què Crist va patir lliurement i voluntàriament en la passió: per amor, per redimir-nos

expiant pels nostres pecats. A la creu, Jesucrist ens dóna exemple de totes les virtuts:

a) De caritat: «Ningú no té un amor més gran que aquest de donar la pròpia vida pels seus amics» (*Jn* 15,13).

b) D'obediència: «S'humilià fent-se obedient fins a la mort, i una mort de creu» (*Fl* 2,8).

c) D'humilitat, de mansuetud i de paciència: va suportar els patiments sense evitar-los ni suavitzar-los, com un anyell manyac (cf. *Jr* 11,19).

d) De despreniment de les coses terrenals: el Rei de reis i el Senyor dels qui dominen apareix a la creu nu, escarnit, ple d'escopinades, assotat, coronat d'espines, per amor.

El Senyor ha volgut associar la seva Mare, més íntimament que ningú, amb el misteri del seu patiment

redemptor (cf. *Lc* 2,35; *Catecisme* 618). La Mare de Déu ens ensenya a ser al costat de la creu del seu Fill[5].

Antonio Ducay

Bibliografia bàsica

Catecisme de l'Església catòlica
599-618.

Catecisme de l'Església catòlica.
Compendi 112-124.

Joan Pau II, *El valor redemptor de la passió de Crist*, catequesi: 7-IX-1988, 8-IX-1988, 5-X-1988, 19-X-1988, 26-X-1988.

Joan Pau II, *La mort de Crist: el seu caràcter redemptor*, catequesi: 14-XII-88, 11-I-89.

Lectures recomanades

Sant Josepmaria, homilia «La mort de Crist, vida del cristià», a *És Crist que passa* 95-101.

Diccionario de Teología, César Izquierdo (dir.) *et al.*, veus: «Jesucristo (IV)» i «Cruz», Eunsa, Pamplona 2006.

[1] És el nostre cap perquè és el Fill de Déu i perquè es va solidaritzar amb nosaltres en tot excepte en el pecat (cf. *He* 4,15).

[2] La infància de Jesús, la seva vida de treball, el seu baptisme al Jordà, la seva predicació..., tot contribueix a la redempció dels homes. Referint-se a la vida de Crist a l'aldea de Natzaret, sant Josepmaria deia el següent: «Aquests anys ocults del Senyor no són pas res sense significat, ni tampoc una simple preparació dels anys que havien de venir després: els de la seva vida pública. Des de 1928 vaig comprendre clarament que Déu desitja que els cristians prenguin

exemple de tota la vida del Senyor. Vaig entendre especialment la seva vida oculta, la seva vida de treball ordinari enmig dels homes: el Senyor vol que moltes ànimes trobin llur camí en els anys de vida callada i sense brillantor», *És Crist que passa* 20.

[3] Cf. *Col* 1,19-22; 2,13-15; *Rm* 8,1-4; *Ef* 2,14-18; *He* 9,26.

[4] Els quatre poemes dedicats al misteriós «Servent de Jahvè» en l'Antic Testament són una esplèndida profecia de la passió de Crist (cf. *Is* 42,1-9; 49,1-9; 50,4-9; 52,13-53,12).

[5] Cf. sant Josepmaria, *Camí* 508.